

THAMNOPHISSEN, DEEL I: *THAMNOPHIS SIRTALIS PARIETALIS*.

Door: Jan van het Meer, Van Brakellaan 50, 1215 PK Hilversum.

Inhoud: Inleiding - *Thamnophis sirtalis parietalis*.

INLEIDING

Er wordt in Litteratura Serpentium niet zo veel geschreven over thamnophissen. Het is jammer, dat deze aardige beesten zo'n beperkte aandacht krijgen. Daarom wil ik in de komende afleveringen zeven van de 48 soorten en ondersoorten die in Noord- en Midden-Amerika leven eens de revue laten passeren.

Achtereenvolgens komen aan bod: *Thamnophis sirtalis parietalis*, *Thamnophis sirtalis similis*, *Thamnophis sauritus proximus*, *Thamnophis radix haydeni*, *Thamnophis radix butleri*, *Thamnophis radix brachistoma* en *Thamnophis cyrtopsis*.

Alle genoemde soorten heb ik in mijn bezit gehad, of zijn dat nog.

Omdat ik mijn slangen in min of meer gestandaardiseerde terraria heb ondergebracht, zult u in de beschrijving van bepaalde soorten bij enkele onderdelen maar minimale verschillen kunnen ontdekken. Toch zal ik telkens bepaalde beschrijvingen niet inkorten, opdat u elk artikel zonder kennis van vorige artikelen zult kunnen lezen.

THAMNOPHIS SIRTALIS PARIETALIS

Verspreiding.

De *Thamnophis sirtalis parietalis* is de meest algemene thamnophissoort. Ze komt voor aan de oost-

kust en in het zuiden van Brits-Columbia in Alberta en aangrenzend de uiterste zuidkust van Mackenzie, de kust van Saskatchewan en Zuid-Manitoba, zuidelijk door de grote vlakte tot de grens van Oklahoma met Texas (zie kaart 1).

Beschrijving.

De vrouwen van de *Thamnophis sirtalis parietalis* zijn over het algemeen groter dan de mannen: de laatste bereiken gewoonlijk een lengte van 70 tot 90 cm, terwijl de eerstgenoemde meestal beduidend langer worden: van 100 tot 135 cm.

Hun kleur is zwart. Ze zijn gesierd met drie goudgele of witgele strepen die goed ontwikkeld zijn; tussen de rug- en zijstrepen hebben ze vaak rode of oranje vlekken.

De zijstreep loopt over de tweede en derde schubbenrij. Meestal telt deze soort zeven bovenlip-schubben. Tellen we de schubben van buikschub tot buikschub, dan krijgen we een aantal van negentien. Ze hebben één aarsschub.

De voeding.

De voeding bestaat bij mij hoofdzakelijk uit spiering met een vitaminepreparaat, Carnicon of Gistocal, eroverheen gestrooid. Daarnaast krijgen ze soms wat wijting, omdat niet alle thamnophissen dit eten, en af en toe regenwormen.

Het terrarium.

Het terrarium waarin ik mijn thamnophissen van deze soort houd, meet 75x50x65 (lxbxh). Ik heb over de gehele lengte van de bak een tl-balk gemonteerd voor de lichtvoorziening, met als warmtebron een lamp van 25 Watt die 's zomers de gehele dag brandt (ongeveer 15 uur). De temperatuur is in de periode van april tot en met begin september bijgevolg boven in de bak 35 tot 40°C of hoger, onder in de bak ongeveer 25°C; 's nachts zakt de temperatuur tot ongeveer 20°C, zowat huiskamertempera-

tuur.

In de wintermaanden laat ik de warmtebron uit. De temperatuur in de bak is dan die van de huiskamer. Op deze manier krijgen de slangen een soort van winterrust. Afgelopen winter heb ik ze overigens een overwintering van drie maanden gegeven in de koelkast.

In het terrarium heb ik een waterbak geplaatst van 40 cm lang, 15 cm breed en 6 cm hoog. Als grondbedekking prefereer ik turfmoalm. Uiteraard dienen een paar stronken om in te klimmen en kunnen de slangen kurkschors gebruiken om zich onder te verschuilen. Op een hoogte van 40 cm heb ik een plank tegen de achterwand geschroefd, om de slangen de mogelijkheid te geven te "zonnen".

Ik heb de bak beplant met plastic planten. Echte planten gaan, dat is mijn ervaring, nogal gauw dood, zowel vanwege de temperatuur in de bak als vanwege het uitnodigende karakter ervan voor de slangen om erin te klimmen en te zonnen. Ik heb de waterbak op een plateau gezet van ongeveer 25 cm hoogte, om vervuiling van het water met turfmoalm door de slangen te voorkomen.

De voortplanting.

Tijdens zijn avances, probeert het mannetje op de rug van het vrouwtje te komen en poogt daarbij met zijn staart die van het vrouwtje te omklemmen. Op deze manier probeert hij zijn cloaca op die van het vrouwtje te drukken om zijn hemipenis in te brengen.

Het paren kan plaatsvinden op de grond, maar ook kan het wel eens in takken uitgevoerd worden. Als het laatste het geval is, wil het wel eens voorkomen dat ze beide naar beneden tuimelen en daar van elkaar afvallen. Meestal nemen ze de draad echter weer op waar ze die hebben laten schieten en kun je in de loop van de dag of de avond opnieuw getuige zijn van de voortgang van de paring.

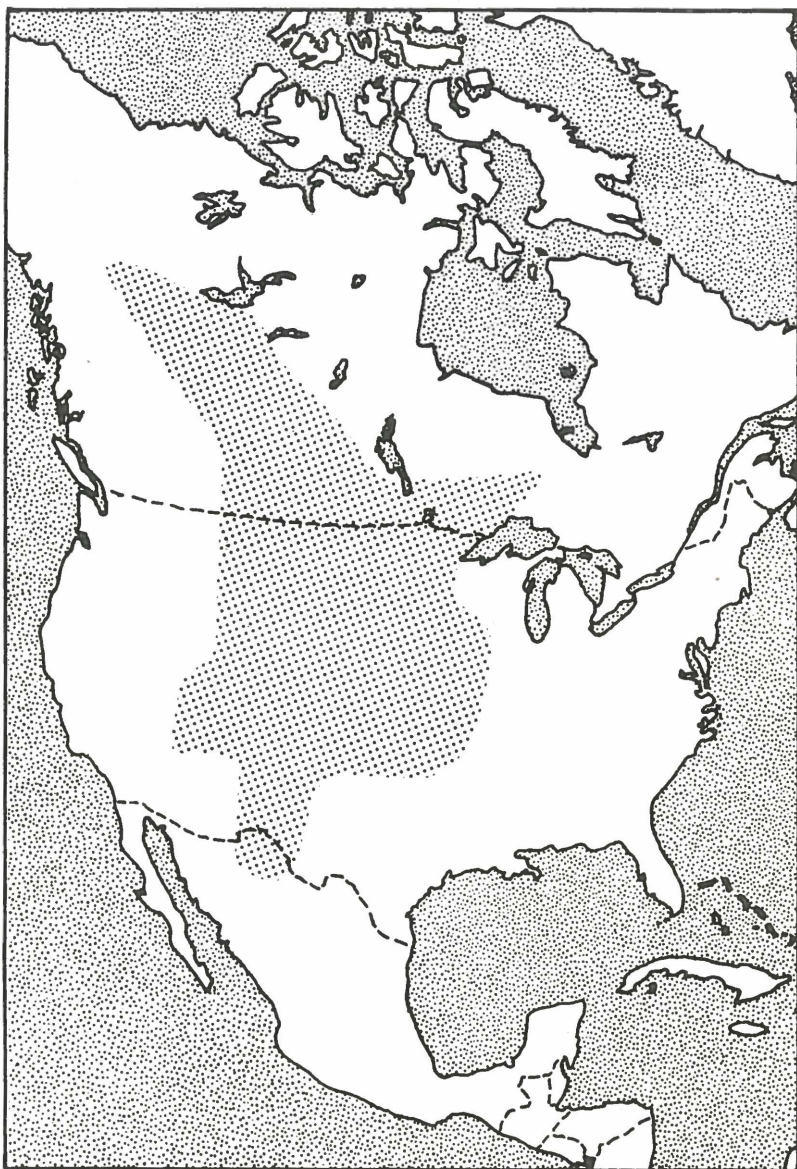
Het grootbrengen van de jongen.

Zodra de jongen uit het eivlies zijn gekropen, en hun aantal kan tussen de 15 en de 30 liggen, verschuilen ze zich overal waar dat maar mogelijk is. De jongen, die tussen de 13 en 23 cm lang zijn, moeten bij de ouderdieren weggehaald worden. Naar het schijnt, kan het wel eens gebeuren, dat de jongen, als ze bij de ouders in de bak blijven, voor voedsel aangezien worden en dat ze bijgevolg verorberd worden door hun ouders. Voor zover ik heb kunnen nagaan, is dat bij mijn slangen echter nooit gebeurd.

Na een paar dagen beginnen de jongen zelfstandig te eten. Aanvankelijk voer ik ze spiering die in stukjes gesneden is, met daaroverheen gestrooid Carnicon of Gistocal. Wat verder in de tijd, stap ik over op hele spieringen, opnieuw bestrooid met een vitaminepreparaat. Bij mij is het nog nooit nodig geweest, dat ik de jongen heb moeten dwangvoederen.

Tot slot.

De *Thamnophis sirtalis parietalis* waarover ik hier geschreven heb, zijn al acht jaar in mijn bezit. Ik beleef er nog elke dag plezier aan. Als je ze goed verzorgt, kunnen ze tamelijk groot worden. Hun lengte moet niet onderschat worden: twee van mijn vrouwtjes zijn tussen de 130 en 135 cm lang. De volgende keer wil ik het hebben over de *Thamnophis sirtalis similis*.

Kaart 1. Verspreidingsgebied van *Thamnophis sirtalis parietalis*.